СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 109. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 11 травня 1935. VOL. XLIII. No. 109. Jersey City N. J., Saturday, May 11, 1935. THREE CENTS

ПАЛАТА ПОСЛІВ ЗА БАНКОВИЙ ЗАКОН

ВАШИНҐТОН. — Палата послів заявилася 271 голосами проти 110 за адміністраційний проєкт банкового закона, котрий заводить постійне забезпечення банкових депозитів та збирає в руках Федеральної Резервової Ради величезну владу над банковими операціями.

За цей проєкт голосували теж багато републиканців.

Як відомо, проти цього проєкту виступав оноді на масовім вічу в Дітройті „радіовий проповідник" о. Чарлз Коклин, закликуючи слухачів протестувати всіми способами проти цього проєкту.

У сенаті проєкт ще не був дебатований широко. Там збирається проти нього сильна опозиція під проводом сенатора Гласа.

ВЕЛИКИЙ ЛЕТ ВОЄННИХ ЛІТАКІВ.

ГОНОЛЮЛЮ. — 46 літаків американської воєнної фльоти вилетіли звідси в дорогу до Мидвей Айленд, що лежить звідсіля 1,323 милі.

Є це найбільша масова формація воєнних літаків, яку досі пробовано в американській армії, або фльоті. У виправі беруть участь 200 офіцирів і жовнірів.

Відділ дістав приказ вилету на дві години перед початком. Цілий маневр оточений тайною. Команда приказала літакам вилітати, не дивлячись на те, що по дорозі до їх цили шаліє сильна буря.

ПРОБУЮТЬ ПОЛАГОДИТИ ТОЛІДСЬКИЙ СТРАЙК.

ДІТРОЙТ. — Підприємство „Дженерал Моторс Ко." згодилося на переговори з Американською Федерацією Праці в справі признання робітникам права до орґанізації.

Від висліду цих переговорів буде залежати мирна праця в ріжних фабриках корпорації „Шевроле Моторс Ко."

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЛЕТНИЧУ ВИПРАВУ ДО ПІВДЕННОГО БІГУНА.

НЮ ЙОРК. — Відомий летун Елсворт приготовляє летничу виправу для розсліду антарктичного континенту, себто великого суходолу, що покриває південний бігун та, як догадуються вчені, має більше поверхні, ніж Европа й Австралія разом.

Першою виправою буде проводити летун Г. Голик-Кеніон з Вінніпеґу. Вилетить вона в осени цього року. Має вона передовсім розвязати питання, чи Антарктида це одна суша, чи властиво два острови.

СТРАЙК У КОРАБЕЛЬНИХ ПРИЧАЛАХ.

КЕМДЕН (Ню Джерзі). — Юнія робітників корабельних причалів (доків) каже, що підприємство „Ню Йорк Шипбилдинґ Ко." не хоче відновити з нею контракту й тому юнія викликує робітників на страйк. Страйк починається в суботу в ночі. На страйк виходять коло 3,000 робітників.

ВБИВСТВО З ЗАЗДРОСТИ.

ВУДБРИДЖ (Ню Джерзі). — В однім салуні в місточку Фордс стрілив Едґар Крокет два рази в голову панні Дороті Петит та вбив її на місці. Його арештовано як убивника.

Поліція каже, що Крокет стрінув панну Петит два роки тому в Асбері Парку, але посварився з нею скоро й виїхав до Флориди. Недавно вернувся з Флориди, відшукав її, забрав її з роботи в однім ресторані та вибрався з нею на забаву. Зайшли разом до одного салуну й почали пити. Крокет уже добре підхмелився, як до дівчини підійшов якийсь чоловік. Крокет у заздрости став з дівчиною сваритись, а потім виняв револьвер і почав стріляти.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН ПРОТИ ХВАЛЕННЯ ГІТЛЕРА.

ЧЕТЕНУҐА (Тенесі). — Від якогось часу приготовлювано тут врочисте відслонення памятника німецьких жовнірів і моряків, що вмерли в Америці, заінтерновані як вороги підчас великої війни. Американський Леґіон теж згодився взяти участь у святі, що мало величати людей, котрі колись уважалися їх ворогами. Одначе Леґіон вимовив собі, щоб німецький консуль у своїй промові при тій нагоді не хвалив Гітлера. Діставши цю заяву, німецький консуль відмовився брати участь у святі.

МАЮТЬ РОЗХВАЛЮВАТИ КРАСУ СТЕЙТУ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Ґовернор стейту Лемен підписав ухвалений стейтовою леґіслятурою закон про створення стейтового бюра для розголосу краси стейту.

Бюро має належати до департаменту консервації та має називатися „бюро оф стейт поблиситі". Стейт визначив на удержання цього бюра 100,000 долярів.

Головою бюра став ґазетяр Ріґен з платнею 6,000 долярів на рік.

НІМЦІ ЩЕ РАЗ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

Представники німецького промислу в Берліні заявили, що вони не мають ніяких аґентів в Етіопії, ні нікого тамтуди не висилають. А німецька преса називає поголоски, будьтоби Німеччина висилала зброю і муніцію до Етіопії, брехливими видумками. Каже, що ці видумки пускають у світ французькі, бельгійські та чеські фірми.

ПЕРШОКВІТНЕВИЙ ЖАРТ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ У ВІННІПЕҐУ.

Гумор польського консуля у Вінніпеґу, Яна Павліци, немило попсували першого квітня невідомі приятелі. Як подає англійська преса, перд офіс консуля заїхав похоронний автомобіль, з котрого висіли два поважно задумані й завсіди услужні мужчини й запитали за тілом небіжчика. Але консуль не мав для них ніякого мерця. Потім надіхав інший автомобіль з похоронного заведення й знову повторилася та сама історія. Опісля прибуло третє, а згодом четверте похоронне авто.

— В Польщі, — заявив озлоблений консуль Павліца, — такі дурниці не дозволені навіть першого квітня.

СЛІПИЙ ЧОЛОВІК ВДАРИВСЯ В ГОЛОВУ — І ПРОЗРІВ

70-літній старець Елаяс Ніфорт, що живе в місцевости Евонпорт у Новій Скошії, радіє тепер, що недавно вдарився в голову до лопати, якою пробував відкидати сніг... Він ослiп уже кілька літ тому. Та от відкидав широкою лопатою сніг. Лопата випала з рук і він почав шукати її, посховзнувся, впав і вдарився головою до лопати. Ну — і від того прозрів...

ОТРУЙНА ПАРА ДЛЯ САРАНИ.

В Сидні в Австралії, зроблено спробу з нового роду отруєю для сарани, котра кождого року робить великі спустошення в Австралії. Ця отруя є плинна. Коли її пригріти, з неї виходить пара, що вигублює сарану, цвіркунів та скакунів, але зовсім не шкодить людям. Винахідник нової отруї не хоче виявити способу, як її виробляти, поки уряд Австралії не закупить у нього одного міліона ґальонів отруї по 60 центів за ґальон. Іншими словами, він хоче дістати за свій винахід 600 тисяч долярів.

ВІДОРВАЛАСЯ ЖІНЦІ ГОЛОВА ПІДЧАС ВІШАННЯ.

Найвищий суд у провінції Квебек засудив на шибеницю 46-літню Томасину Теоліс Сарао, 30-літню Леону Ґаґліярді й 19-літнього Анджела Донофріо, а 70-літню Джьованіну Теоліс на 20-літню вязницю — за замордування 59-літнього замітача вулиць у Монтреалі, Ніка Сарао, в цили отримання його життєвої асекурації в сумі 4,500 долярів. Троє засуджених на шибеницю повішено на подвірю монтреальської тюрми. Коли вішано Томасину, жінку вбитого Ніка Сарао, її голова відорвалась від тулоба і впала катови під ноги. Пресові репортери були присутні при тому випадку. Тепер канадське Товариство Допомоги Вязням постановило запротестувати перед міністерством судівництва проти вішання жінок.

ЯК ЖИВЕТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМ КОМУНІСТИЧНИМ ПОСЛАМ У ЇХНЬОМУ РАЇ.

Недавно подано з Великої України до „Трибуни Робітничої" низку цікавих вісток про долю комуністичних послів, які переїхали до большевії.

На підставі тих інформацій виходить, що бувшого посла Хому Приступу з Волині арештовано за ухили, Яків Войтюк уже три літа карається на Соловках, Пащук Андрій перебуває недалеко Житомира під наглядом чекістів. Одному „русскому челавеку", Вальницькому Кирилови, живеться в Москві „харашо" — алеж це й не дивниця. Він же з роду був „єдинонеділімцем" і тому тепер є в Москві прокуратором. Зате такий загорілий прихильник комуни, як Юрко Коцюбинський, син звісного українського письменника, який стільки туману напустив у користь большевиків, тепер гниє у большевицькій тюрмі.

ЦІКАВА ПРИГОДА ВДОВИ ЛУНАЧАРСЬКОГО.

(Офінор) Паризька преса передає цікаву пригоду, яка трапилася з удовою комісаря Луначарського, „чекіста в рукавичках", як його слушно називали за те, що він удавав з себе великого джентельмена та жив як справжній епікуреєць. Радянський уряд залюбки посилав його з його черговою жінкою для репрезентації в Европі і пані Луначарські, яких було аж пять, ривалізували з багатими Американками своїми перстенями та намистами, „позиченими" у бувшої буржуазії. По смерти Луначарського його остання жінка воліла остатися за кордоном, замісць того, щоб повернутись до краю і здати свої цінности до державної скарбниці, як то належиться правовірній комуністці, і від того часу веде у Парижі життя багатої чужинки. Одного разу вона вступила до ліпшого російського ресторану та звеліла подати собі найліпший обід. Після пів годинного чекання, бачучи, що нічого не несуть, роздратована комуністка звеліла закликати директора і в гострій формі зажадала пояснень. Директор, бувший старшина, дуже ввічливо уклонивсь і відповів пані комісаровій: „Тут їсти не подадуть, бо вони обслугують лише тих клієнтів, що платять власними грішми. А що — додав він — шановна пані хоче платити грішми, які Луначарський покрав в інших наших клієнтів, то нехай вона шукає собі іншого ресторану".

Ця справа зробила такий розголос, що вдова по комісарю мусіла опустити Париж.

КАНАДА ЗА НЕВТРАЛЬНІСТЬ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Войовничі настрої Европи з приготуванням до війни у всіх державах знайшли відгук у домініяльнім парляменті Канади. Ліберальний посол Генрі Бураса, квебекський Француз, виступив проти війни й поставив внесок, щоб Канада зберегла невтральність на випадок війни. Його внесок, щоб канадійський уряд підпер усі можливі заходи для вдержання мира, парлямент приймив. Ліберальний провідник Кінг домагався, щоб Канада повела слідство в справі виробу й продажу воєнних матеіялів і тим чином дала добрий приклад іншим державам.

ЗАСУД ЗА ВИКРАДЕННЯ ЛЮДИНИ.

У нюйорськім федеральнім суді покінчилася перша розправа за викраденя осіб, яка відбулася на основі нового федерального закона проти викрадання осіб, званого загально законом Линдберґа.

Суджено 9 людей за те, що вони викрали моряка, котрого посуджували, що він пачкував на власну руку наркотики, псуючи в цей спосіб їх пачкування. Присяжні судді признали 4 з них винуватими. Між ними є одна жінка. Хоч на основі закона суддя має право видати присуд смерти, то суддя заявив, що він кари смерти не видасть.

МУСИТЬ ЗАПЛАТИТИ $716 ЗА ЗЛОМАННЯ ЛЮБОВНОГО ПРИРЕЧЕННЯ.

Йосиф Березовський мусить заплатити пані Павлині Головці $716 за зломання свого приречення, що ожениться з нею, і також мусить заплатити всі судові кошти. Так присудив суддя Монтеґ у Вінніпеґу. В суді виявилося, що Березовський був приобіцяв Павлині Головці, що ожениться з нею. Тоді дівчина покинула роботу і покупила за свої гроші деякі річи, потрібні до хати. Оголошено й оповіди в польськім народнім костелі. По цім Березовський сказав, що не хоче женитися. В своїм позві панна Головка жадала шість тисяч долярів відшкодування, одначе суддя вважав, що любовні приречення трохи дешевші... Та всеж таки $716 повинні бути пересторогою для неодного джиґуна.

В БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ШКОЛІ.

„За Ком. Просвещеніе" пише: „Вечором 7-го березня учениця 7-мої кляси більської школи, кричевського району, в Білорусі, 15-літня Оля Чорноусова проходжувалася з товаришками по вулиці. До дівчаток підійшли вчителі Соловєв і Остапенко. Соловєв при підмозі Остапенка затягнув Чорноусову до школи і там її знасилував. Другої днини про це вже знали всі шкільні товаришки. Чорноусової і стали насміхатися з дівчини; навіть і вчителі насміхалися з неї. Дома її за те набили. Учениця покінчила життя самогубством". Слідство виявило, що в більській школі бувають „бенкети вчителів з ученицями старших кляс та що флірт педагогів із шкільними дітьми є на денному порядку". Большевицька школа...

ЖУЧОК, ВИГОДОВАНИЙ МУМІЯМИ.

У Британському Музею відкрили жучка, досі невідомого природникам. Знайшли його між єгипетськими муміями королів. Учені не знають іще, як його назвати.

5,000 ТОН ПУДРУ РІЧНО ЗУЖИВАЮТЬ АНҐЛІЙКИ.

В Анґлії видають пересічно денно півтора міліона фунтів стерлінґів на косметичні середники. В самому Лондоні є тепер 3,000 сальонів краси, не враховуючи до цього фризієрських заведень. В 1934 році продали в Анґлії понад 5,000 тон ріжних пудрів, а якби поставити в один ряд всі „олівці" і „кредки", що їх уживають до кармінування уст, вони заняли би 500 миль довжини!

НА УКРАЇНІ БУЛИ 174 АТЕНТАТИ ЗА 7 МІСЯЦІВ

ЛЬВІВ. — З часопису „Знамя Россіи" довідуємося про те, чого не подають совєтські ґазети, а про що здавав звіт на останньому пленумі Ц. К. ВКП (Всесоюзної Комуністичної Партії) український нарком внутрішних справ, Балицький. У тім звіті представив Балицький стихійний зріст протикомуністичних настроїв серед усіх верств українського народу. Він казав, що діяльність „націоналістичних ґруп" вправді зменшилась, але існує далі. Казав, що контрреволюційні настрої загалу сільського й міського населення зросли, та що ті настрої вже оформлюються в політичні орґанізації. За 7 місяців викрито на Україні 32 тайні робітничі орґанізації. Зпоміж них три були звязані з червоноармійським середовищем. Діяльність того орґанізованого підпілля проявляється в таких формах: викликування конфліктів у підприємствах, узгіднювання проводу над тими конфліктами, поширювання нелеґальних видань, накликування до саботажів і орґанізування їх, участь у терористичних актах проти активних місцевих і приїзних із центру партійців.

Влада знищила по селах 23 селянські орґанізації, яких більшість членів складалася з комсомольців. Серед студентів виявлено 8 орґанізацій. До них належали не тільки студенти вищих шкіл, але й відповідальні совєтські робітники. Вони мали звязки з селом і робітничими кругами. Викрито теж 6 чисто терористичних орґанізацій, з яких одна мала висадити в повітря будинок наркомісаріяту внутрішних справ у Києві. Із згаданих 69 „контрреволюційних" орґанізацій 9 мали свої підпольні періодичні видання, звернені проти партії й уряду, 23 мали в свому розпорядженню зброю; 6 тримали звязок з подібними орґанізаціями на терені СССР. За 7 місяців, про які говорено в звіті, були на совєтській Україні 174 атентати (успішні і невдалі) на життя партійних робітників, осіб з фабричної адміністрації, профсоюзного проводу і урядовців та керманичів партійного й совєтського апарату в сільських місцевостях.

ПОТОНУЛИ 28 УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

ХАРКІВ. — Затонули 28 дітей разом з діравим поромом, яким перевожено їх через ріку Псьол. Яких 30 дітей виратувались і приплили до берега. Утоплені діти виховувалися на колхозі ім. Петровського. Дітей вислано на прогульку тільки з одним старшим наглядачем. Тепер влада заповідає, що покарає тих, що переправляли дітей на діравім поромі.

ІТАЛІЯ ТАКИ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

РИМ. — Фашистівський уряд дає недвозначно до пізнання, що він не витрачує дармо грошей на мобілізацію. Треба цілком певно рахуватися з тим, що він таки незабаром розпічне війну з Етіопією.

ЗОБОВЯЗАЛИСЯ СПІЛЬНО СОБІ ПОМАГАТИ.

КОВНО (Литва). — Учасники конференції, які займалися спільними справами Естонії, Латвії й Литви, погодилися щодо цього, що згадані держави мають собі спільно помагати у випадку, якби на них напала якась третя сторона.

ПРОТИУКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА ЛЬВІВСЬКОГО РАДІЯ.

ЛЬВІВ. — Українські радіо-абоненти не можуть добитись української програми навіть на Великдень. Львівська радіостація веде шовіністичну польську політику, яка посунулася вже так далеко, що не дано змоґи цього року виставити українську програму у Велику Пятницю, коли то задумано співати псальми. Не дано теж змоґи відспівати на Великдень гагілки та вивести іншу святочну українську програму. Справу великодної програми обговорювано з директором висильної стації у Львові ще в січні м. р. Коли зголошується програму, то одержується завжди одну й тусаму відповідь: Нема місця.

ГОГОЛІВСЬКА ВИСТАВА.

ЛЬВІВ. — По довгих підготовних заходах відкрито в салях Національного Музею у Львові 54-ту з черги виставу, присвячену памяти Гоголя. Вистава обіймає перші видання творів Гоголя, всі бодай чимнебудь замітніші збірні видання (числом 18), найважніші переклади 14 европейськими мовами, репродукції рукописів і рисунків Гоголя, врешті моноґрафії й збірники, присвячені цьому письменникови. Великий ілюстрований матеріял обіймає види рідних місцевостей Гоголя, головні моменти його життя, портрети його приятелів та перші ілюстрації до його творів. Окремий відділ творять переклади українською мовою від 1850 р. Між перекладачами стрічаємо імена Климковича, М. Лободи, Франка, Старицького, Пчілки, Лесі Українки, Щурата, Рильського, Зерова й інших. Цей відділ має українські перерібки творів, студії про Гоголя та музичні композиції Лисенка. З дорогоцінних особливостей є тут ориґінал записки Гоголя до Богдана Залеського, одинокий рукопис письменника українською мовою, що заховався до наших днів і є власністю Ягайлонської бібліотеки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРІ

В „Юкраініен Віклі" ми старалися передати англійською мовою привіт матері, що походить зі серця українських дітей. Ми згадали про положення української матері в старім краю. Як теж пригадали нашим дітям і ту матір-робітницю, що серед найтяжчих обставин зуміла нам підховати отут в Америці гарне молоде українське покоління.

Та „День Матері" не є тільки на те, щоб матері збирали подяки, щоб тішилися тільки самими виявами глибоких чувств їхніх дітей, чи всіх тих, що вміють пошанувати материнське серце. Той день вкладає на матері теж і повинність глибоко застановитися над тим, чи вони дійсно виконали в своїм життю свої обовязки супроти своїх дітей і супроти цього народу, що на тих дітях будує свою будучність. Нам здається, що коли наші матері переведуть отак раз на рік певну ревізію свого поступування в тих справах, то прийдуть до переконання, що по „Дні Матері" треба перевести матерям можливо неодну поправку. І то перевести на те, щоб у наступнім році можна збирати від дітей і суспільства зовсім справедливі подяки й признання за дійсно сповнений родинний і громадський обовязок.

Бо головно від української матері в Америці залежить, чи українські діти можуть говорити українською мовою, або чи принаймні ту мову розуміють. А дитина української матері, тої національно свідомої й характерної матері, повинна знати ту мову, якою мати говорить, і якою мати дорожить. А як довго гомонітиме в Америці українське слово, так довго можемо бути спокійні за українську будучність в Америці.

Українська мати теж заважує на тім, чи дитина ходить до української школи і церкви, чи вона належить до українського хору, чи є членом українських молодечих орґанізацій. А якби українська мати розуміла і як слід доцінювала ті справи, то й У. Н. Союз мав би вже стільки дітей, що їх можнаб уже рахувати на сотки тисяч.

Ми знаємо, що не можна від знеможеного старшого покоління наших матерей жадати забагато. Але ми переконані, що якби в „День Матері" наші матері трохи серіозніше над тими справами подумали, то ми поступили би в Америці відразу стомилевим кроком наперед. І ми малиб тоді теж сильний Союз Українок Америки, як орґанізацію чисто жіночу. І ми малиб оживлений рух по всіх інших орґанізаціях.

До цього звороту на ліпше й до нового розмаху нам треба української жінки, а зокрема: української матері. Попри те памятаймо, що до допомоги оборони рідного краю треба нам теж і української матері в Америці. Подумайте над тим, Українські Матері, в отой „День Матері"!

ДЕНЬ МАТЕРІ

Нація, яка хоче піднести виховання своїх дітей, яка хоче створити нові моральні цінности, виховати вільний дух у будучому поколінні, найперше мусить подбати про гідність жінки, про піднесення її авторитету, про звільнення її від обмеженого міщанства і непевности своїх сил, бож психольоґічно не може рабиня виховати вільних людей.

Не забуваймо, що Ґракхів виховувала їх мати, що Мати Христа пройшла з Сином хресну путь, що Святослав Завойовник був сином Ольги.

Навіть побіжного погляду на історію народів досить, щоб ствердити, що „золоті віки" йдуть укупі з чеснотами жіноцтва і що часи упадку держав і народів попереджені моральним занепадом суспільства.

Кому, як не матері, належить честь від перших моментів життя, від першого крику, а може ще й раніш, спостерегти індивідуальні особливости дитини?

Хто, як не мати, зложить рученята немовляти до молитви і хто передасть і прищепить дитині національні традиції?

Хто, колихаючи до сну, напоїть слух дитини звуками рідної мови і хто через казку, через пісню, через приповідку вирізьбить у душі її національний світогляд, впоїть скарби народнього духу?

Мати є першою виховницею, і те, що вона вложить у душу дитини, перенесеться через ціле життя, і безсилі будуть затерти ці враження найскладніші педаґоґічні системи.

А проте материнська праця непомітна: ні діти, для яких мати цілковито забуває про себе, ні суспільство, якому так залежить на виробленні молодого покоління, не почувають вдячности за витрачені на них сили.

Вражена цим явищем, пані Анна Джарвіс, Американка, уладила в Филаделфії в 1910 р. „День Матері", бажаючи таким способом віддячитись матерям.

Тепер, по війні, всі европейські народи, зажурені вихованням молодого покоління, льоґічно прийшли до вшанування тої, яка цьому поколінню дає життя фізичне, зберігає його, забуваючи про своє здоровля і вигоди, і закладає в ньому основи духових вартостей.

Серед українського громадянства вперше свято „Дня Матері" влаштував „Союз Українок" у Канаді в 1928 році, а в Галичині з найближчим роком „Союз Українок" почав також святкувати цей день і пропаґувати ідею „Свята Матері" серед громадянства.

Але українське громадянство вкладає в це свято дещо інший, ніж Анна Джарвіс, зміст: не може його задовольнити лише те, що воно зложить подяку і пошану матері за принесені нею жертви; розуміючи всю вагу її виховної праці, воно предявляє до неї вимоги, вказуючи, яких саме матерей потребують українські діти. Вони потребують матерей свідомих і діяльних, які вміють добро Батьківщини поставити вище інтересів власних дітей.

Травневий день, коли природа-мати виряжає свою доню-землю в пишному уборі весняних квіток у дорогу життя, в дорогу труду і радости, люди вибрали на те, щоб висловити признання материнській саможертві. У цей день говорять діти зворушливі промови і співають ніжні пісні, тоді квітчають матерей весняним цвітом надії, тоді схиляються перед маєстатом матері вперті голови батьків.

І в цей день хочемо і ми, матері-Українки, зібрати свої сили і визначити напрямні на майбутнє. Коли завдання кожної матері є трудне, коли само фізичне виховання дитини вимагає від неї недоспаних ночей і нехтування власних вигід, а духове змушує до праці над собою, до вироблення в собі тих прикмет, які хоче вона прищепити дитині — то наскільки труднішим є це завдання для матері-Українки, якій держава не може прийти з помічю?

Не від нині стало це завдання трудним, не від нині українська мати, виховуючи дитину, не має найменшого забезпечення свого завтрішнього дня.

Гляньмо на пройдений шлях.

Від часів диких Печенігів і Половців, за ціле татарське лихоліття, за добу західніх і північних наїздів до наших днів, коли червоний дим душить і труїть наші степи, а чорна мряка насунулась на всі наші землі, українська мати, повиваючи дитину, знає, що дитину цю чекає смерть у бою, або ясир.

„Ой горе тій чайці-небозі, що вивела діток при битій дорозі", співає наша пісня, зложена тоді, як „Зажурилась Україна, що ніде прожити, гей витоптала орда кіньми маленькії діти". Зажурилась Мати-Україна, зажурилась, що не може дати дітям своїм радости золотого дитинства, що не може чекати, аж поки наберуть сили її сини — мусить юнаків ставити до брою.

Зажурилась, та не опустила безрадно руки, бо „ліпше вбитим, ніж полоненим бути"... „Іду на вас", сказала вона ворогам устами Святослава, назустріч Половцям кинула Ігоря, у дзвони вдарила, витаючи в Києві Хмельницького, і виплекала титанічний дух Мазепи.

Українська мати, та проста жінка, старенька і підтоптана, знесилена тяжкою дорогою під татарськими батогами, але незломна духом, відтрутила ласку своєї доньки, потурченої пані, закляла її дитину на скамяніння і одного тільки для себе бажала — вернутись на „тихі води, на ясні зорі", бо ліпші її вбогі лати, ніж ворожі дорогії шати.

Мати-вдова не тримала свого одинака-сина, коли треба було боронити чести України — лише позбулася всього майна, щоб купити синови доброго коня та козацькую зброю.

Так відбився образ матері в нашому героїчному епосі, таким був він у дійсности, коли на порогах палаючих батуринських хат вмирали матері з шаблями в руках. І ще на багато віків перед першим „Днем Матері" народ наш вшанував її, сказавши: „Матерня молитва зо дна моря виймає", і зложив пісню, повну туги і надії:

„Намалюю матір на божничку в хаті; на божничок гляну — матір іспомяну, назад обернуся — сльозами заллюся".

Наше минуле вчить нас, якою мусить бути сучасна мати-Українка. В найтяжчих часах історичного життя вона стояла на сторожі національного духа; сторіччями чужої влади, що душила нас, зберегла вона чистоту і силу мови і поезію традиції; благословляла синів на грізний крівавий герць з потужним ворогом і сама ставала до бою, коли держава хиталась; мандруючи в далеку чужину, брала з собою грудку рідної землі і зберіґала її на грудях разом з хрестиком, як найбільші святощі. Повні туги і жалю її пісні, але її сльози кличуть до пімсти, не до упокорення.

І за нею встає велика і прекрасна Мати-Україна. Гордо піднімається на руїнах і згарищах — Мати, що своєю саможертвою зберегла світови культуру, заслонивши його своїми грудьми від дикої Азії, — Мати, що серед червоної орґії, за довгих 18 літ нечуваних мук, не схилила голови перед переможцем, — Мати, що воліє кров і згарища, ніж упокорення дітей.

Її, велику страдницю, згадаймо в цей травневий день, коли нам складають квітки і говорять промови.

Їй принесемо найкращі квіти нашого життя — наших дітей.

Для Неї, для Її ясного усміху виховаємо молоде покоління.

І в ту хвилину, коли всі ми, матері-Українки, простягнемо до нашої великої Матері наших дітей — привид начетверо розритої могили перестане існувати. Наше „завтра" залежить від нас — матерей, бо ми це мусимо вирізьбити в душах наших дітей почування відплати за Материні сльози.

Ми не можемо, як інші матері — горожанки вільних держав, в день, присвячений нам, віддаватися спокійній радости, бо і досі смолоскипом горить наш Батурин і кличе нас на поміч. Будьмож свідомі нашого завдання: наші діти мусять стати тими каменярами, що піднесуть його зі згарищ, а загартувати їх дух, дати зброю до рук і надхнути їх тугою до волі — ми обовязані.

(„Жінка").

БАЖАННЯ МАТЕРИ

Більше нічого я не хочу:
Ні щастя, ні спокою —
Терновим шляхом поволочу
Тернову долю мою.

Лиш доти хочу в світі жити,
Лиш того я бажаю,
Щоб в серця дітям своїм влити
Любов свою безкраю.

Щоби Україну любили,
Леліли в серцю свому —
Щоб на чужині не згубили
Доріженьки додому.

Щоби котре в сильце негоже
Не впало необачно,
Щоби не зрадило... О, Боже!
І думати це лячно!...

Тодіб душа моя проклята
Покутою ходила,
Що я гірш ворога, гірш ката
Зрадника породила!

М. П.

У РІДНІМ КРАЮ

Там у Рідні Краю, в маленькім садочку
Стала матусенька в милім холодочку.
Голову схилила тай думку думає:
Були в неї діти, тепер їх не має.

Двох синів-соколів на війноньку дала,
А донечка люба в світ повандрувала.
Самая осталась, як билина в полю,
Ніхто не спитає: „Що, мамо, з тобою?

„Чом ти самотою по садочку ходиш,
Сумними очима кругом себе водиш?
Кого ти шукаєш, мамусю рідненька?
Скажи, мамо мила, мамо солоденька!"

Ніхто не спитає, чого плачуть очи...
Стояла матуся до пізної ночи,
Аж нічка темненька її розбудила,
Солоденькі мрії з вітром розпустила.

Катерина Протасевич.

Д-р В. Сіменович.

СВІТ НАЛЕЖИТЬ ДО БОРЦІВ, А БОРЦІВ ВИХОВУЄ МАТИ!

Як скоро людина втратить віру в себе, в тій хвилині в ній немов псується головна пружина й уся машинерія починає погано робити. Така людина сама на себе дає засуд; кожний інший з лиця її вичитує цю слабодухість і відповідно застосовується до того. Слабодух-зневіра не жиє, а животіє; він не в силі покермувати собою, а все хтось мусить його підганяти.

Людство йде своєю дорогою й не має часу зупинятися коло слабодухів. Всі їх переганяють і звичайно ніхто не хоче нести їх на своїх плечах.

Звідкиж береться в людини та сила духа, та віра в себе, яка дає їй у руки ключ від усіх успіхів у життi?

У великій мірі цю силу людина виносить з батьківського дому, а завдячує її найбільше своїй розумній, добрій матері. Це підтверджують і життєписи великих, славних людей. Вони, матері цих героїв, від наймолодших літ виховували своїх дітей у тій вірі, що витревалістю, пильністю, наукою, сильною волею здобувається навіть найнеймовірніші речі; вони вчили їх, що нема на світі обставин, яких відважній, сміливій людині не вдалосяб перебороти.

Тож не треба зперед дитини усувати всі перешкоди й вести її за ручку — треба привчати боротися з обставинами. А при якихсь невдачах — не вмовляти в дитину, що вона — нездара, що з неї нічого не буде, — а піддержати її відвагу, заохотити до спробування своїх сил і до ведення тяжкої, упертої боротьби.

Треба вчити дитину, що широка дорога успіху однаково стелиться для всіх — лиш треба тою дорогою все вперто йти вперед. Треба піддавати думку, що є одна сила, яка всі невдачі може направити й ту зіпсуту „головну пружину" накрутити наново, — то є сильна постанова „не датися".

Треба помогти дитині зрозуміти, що бажати чогось без твердої волі осягнути бажане — то рівняється питтю з порожньої склянки. Бажати й чинити — то зовсім відмінні речі. Міліони людей думали, що можна літати, але ніхто серіозно не брався до здійснення тої думки. Добра думка є лише зерном, а щоби воно видало плід, його мусить посадити й управити тяжка праця.

Нехай наш син нагадає собі, як то славні летуни Райт, Цепелін, Дімонт, замісць буяти думками попід небеса, взялися за працю й збудували те, що їх занесло поза хмари, куди інші летіли лише думками. Вони плянували, досвідчали й будували. Сто разів їм не вдавалось, але вони мали віру в себе й не підупадали на дусі. На помилках вчилися, аж поки не осягнули того, про що міліони лиш мріяли.

Кожна думка, ідея, не багато варта, якщо не здобута тяжкими досвідами й ще тяжчою працею. Кожний досвід, кожна невдача вимагає праці, напруження духових сил, а це утревалює здобутки.

Не забуваймо, що тисячі людей мали ті самі дані, ті духові прикмети, що й Наполеон, Цезар чи Карнеґі, — але не стали ними, бо не приклали до того зусиль.

Від матері залежить навчити дитину, що успішність мешкає високо на скалистій горі. До неї нема битої дороги. Чоловік, який до неї дібється, не лишає по собі знаків, щоби інший пішов його слідами; кожний мусить промощувати собі дорогу сам. Успіх ніколи не дається задармо: його треба купити тяжкою працею, безмежною витревалістю і здібностями.

Кожна пустиня має своє джерело. Слабодухи, які увійдуть у ті безмежні піски, не знайдуть його. Вони ждуть, аж сміливі перебоєм прокладуть до нього шлях. Великі речі не трапляються слабодухам — світ належить до сильних духом борців.

На одній старій римській святині, присвяченій богови успіху, є такий напис: „Я існую тільки в людині. Я є — воля людськости. Я не помагаю тим, що шукають помочі, а тим, що відкидають її. Ті, що не вірять у себе, руйнують мене".

Кому як кому, а нам нині треба якнайбільше сильної віри в самих себе, у свої сили, у свою могутність, — тому то тут відкривається велике і вдячне поле для діяльности української матері! Цеж вона мусить натхнути синів і доньок своїх до витревалости, до єдности, до самопожертви. Це вона повинна викресати в душах дітей іскру незломного завзяття! „Яке коріння — таке насіння". „Яке дерево, — такий плід".

Життя невпинно йде вперед, обставини зміняються — й ми не повинні лишатися позаду. А щоби йти плече-в-плече з поступом до кращої долі — мусимо видобути з себе якнайбільше зусиль і безмежної віри в успік.

Цю віру, цю відвагу — не піддаватися, вірити в себе й боротися, не зважаючи на всі перепони, мусимо насамперед мати в собі ми, жінки — її повинні ми переливати і в душі своїх доньок і синів. Велике діло вимагає великих чинів і жертв — і українська жінка, українська мати мусить їх повести.

Українська мати виховає нам незломних, завзятих працівників — борців. В руках української матери—будуччина народу! („Жіноча Доля").

В ЧЕСТЬ МАТЕРИ

Ніхто не є такий милий,
Як мамця рідненька;
Вона щиро пригортає
Дітей до серденька.

Нагодує, припильнує,
Навчить говорити,
Навчить старших шанувати,
Рідний Край любити.

І розкаже про Вкраїну
Та про її долю,
Про тих славних козаченьків,
Що бились за волю.

І накаже, щоб ми також
Ішли їх слідами:
Боронили Україну,
Як рідную маму.

Розкаже нам про Шевченка,
Його заповіти:
Щоб ми свого не цурались,
Українські діти.

Всі, що люблять свою матір,
Нехай памятають:
Україні, рідній неньці,
Волю здобувають.

М. А., Бріджпорт, Па.

НЕ СУМУЙ!

Чом, козаче, зажурився
Тай чого сумуєш?
Певно тому, що ти мого
Голосу не чуєш.

Не журися, козаченьку,
Якось то з тим буде:
Заспіваю тобі пісню,
Хай почують люди.

Заспіваю тобі пісню
В неділю зраненька,
Як ти мене приголубиш
До свого серденька.

М. С., Бріджпорт, Па.

Дентист: — Чогож кричите? Таж я вам того зуба ще навіть не вирвав!

Пацієнт: — Та так, але стоїте мені на нагнітці!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КРАЩА МОЛОДЬ.

Президент Ейлського університету, одного з найкращих університетів в Америці, сказав у своїй промові до 250 студентів - письменників, що нинішня молодь багато ліпша від давнішої.

Цікаво знати мірило, яким президент великого університету мірить доброту молоді.

Він казав: Нинішня молодь виходить з університетів більше плястична, ніж вона виходила давніше.

Плястичність—це спроможність прибирати ріжні форми. Плястичною є, наприклад, різьбарська глина, котра дозволяє різьбареви надавати їй ріжні форми.

Великий виховник брав, очевидно, плястичність у переноснім значінню: умову, плястичність. Під плястичним умом розуміємо такий розум, що під впливом доказів може ясмовби прибирати інші форми, себто приходити до ріжних висновків.

Силою, що заставляє розум змінити свою форму, є сила переконання, сила фактів.

Молодь, що має розум, який приймає такі висліди, до яких його заставляє сила фактів, ліпша від тої молоді, що вперто держиться одного, не дивлячись на факти, або що вічно зміняється, навіть без натиску фактів.

ПО ГОЛОВІ СЛОВОМ.

При тій самій нагоді відомий газетний фейлетоніст, Гейвуд Брун, говорив до студентів, щоби вони щонайменше один раз кождого року брали з полиць старі поняття, старі назви й старі традиції та стрипували з них порохи.

Це, очевидно, теж образова мова. Брун хотів цим сказати, щоби ми не поклали собі в голову ріжних старих річей та шанували їх тільки тому, що вони старі або освячені. Поняття, які для практичного життя непридатні, подібні до річей, що на полицях стоять і тільки й те роблять, що порохом припадають.

МАСАРИК ДО ДІТЕЙ.

Як пише празький кореспондент англійської ґазети „Манчестер Ґардіен", чехословацький президент Масарик запросив зприводу своїх 81-ших уродин ґрупу дітвори з бідної дільниці Праги й, нагодувавши дітей чоколядою й іншими лакоминками, промовив до них такими словами:

„Скоро, дорогі діти, ви будете дорослими людьми. Незадовго ви самі будете батьками й матерями. Отже поводіться супроти своїх родичів так, якби ви хотіли, щоби ваші діти поводилися супроти вас. Ви всі рівні: ми всі мусимо бути рівно свобідні; ми не сміємо один одному робити насильство".

На кореспондента робило найбільше враження прямування Масарика бути рівним зі своїми співгорожанами, хочби й найменшими. В цьому він бачить справжню величність.

ЯК ЛЮДИ ВИХОДЯТЬ ПОЗА СВОЮ СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ.

Як коло 20-квітня затряслася земля на острові Формозі, один священик дуже аристократичної церкви у Вашинґтоні говорив у своїй проповіди:

„Чиж не страшна це траґедія цей землетрус у Каліфорнії? Вісімсот убитих і тисячі ранених! Я чув про це, йдучи до церкви".

І він просив своїх вірних, щоби вони помолилися за навіщених землетрусом Каліфорнійців.

Маймо надію, що в небі справлено адресу жертв землетрусу.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАВВАГИ ДО КОНВЕНЦІЇ СУА.

Вже були голоси в справі конвенції Союза Українок Америки. І добре, що їх піднесино, бо конвенцію скликується на те, щоб лихе усунути, чи його направити, а добре задержати і його скріпити.

Думаю, що це є добрий проект, щоби була платна секретарка, яка провадилаб діловодство й подавалаб відділам важні звідомлення. Бо так, як є тепер, то відділи навіть не знають, скільки відділів належать до централі й чи платять свої належитости.

Зазначу, що ми довідалися, що „Жіночий Світ" є органом СУА, щойно тоді, як перечитали це на сторінці „Ж. С.". Не знали ми, як почав виходити „Ж. С." і як перестав виходити. Здається нам, що якби конвенція не була відложена, то не булоб упадку „Ж. С.". Та це вже минулося. Тому треба тепер ту справу ще раз добре й основно обговорити. Я думаю, що „Ж. С." повинен таки далі виходити. Не треба зражуватися через фінанси. Українська жінка не відмовить жертви, тільки треба їй давати точні звіти, щоб вона знала, де діваються гроші. Є в нас трохи заздрости, яка спинює народню роботу, але згодом вилікуємося і з тої хвороби.

Піддаю, щоб конвенція СУА була відкрита гимном СУА, укладу о. Мусійчука. Я є теж за те, щоб вона була ведена українською мовою і тою мовою, щоби були списані протоколи, бо це є наради — Українок.

Розалія Вецал,
членкиня 29 від. СУА і членкиня 206 від. У. Н. Союза.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Українська культура через радіо.

В четвер дня 2-го травня, клівлендська радіова стація W-J-A-Y передала заходами культурного города під проводом адвоката Малицького спеціяльну програму, присвячену українській культурі.

Програма складалася з таких точок: Шумка, український танець, муз. Завадського. Берегом Дніпра, вязанка українських пісень, комп. Донова. Промова повітового судді С. Г. Зільберта про українську культуру. Вязанка українських музичних творів, композиція Прибильського. Слово про розвій української музики і пісні, адвокат О. Е. Малицький. Закінчено її вязанкою українських народних пісень.

Всі музичні твори виконала смичкова орхестра радіової стації W-J-A-Y під дириґентурою Стенлея Альтшулера.

Промова судді буде подана в „Юкрайнієн Вікли".

О. Е. М.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пошанують за громадську працю.

Заходом „Кавнсил оф Юнайтед Ситизенс Асосіейшен" буде влаштована дня 18. травня в Вебрстер Гол вечеря в честь адв. Стефана Яреми, бувшого кандидата на есемблимена з 8. дистрикту. Тою вечерою хочуть дати признання адв. Яремі за його громадську працю, а зокрема за те, що він робить для „Іст Сайд".

„Іст Сайд Нюс" з 4. травня подає, що адв. Ярема аранжує велику параду як американську маніфестацію долішньої частини західньої дільниці міста, яка має відбутися на Меморіел Дей.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Поза запомогові орґанізації й політично-освітні існує в нашій громаді Центральний Комітет, Комітет Сіл і Комітет Рогатинщини. Діяльність Центрального Комітету полягає у тім, щоб час від часу прийти з допомогою бідним у нашій громаді, як теж нести поміч рідному краєви.

Перед Великодними Святами Центральний Комітет виасиґнував з каси на допомогу потребуючим людям у громаді $40 і $30 для старого краю, а то $25 для голодуючих у Яворівщині і $5 на У. Р. Дім у Львові. Передше призначено $10 на інвалідів У. Г. А.

Сільські комітети переводять збірки для своїх сіл на читальняні доми і бібліотеки. Такі комітети існують зі сіл Жовчова, Путянинець, Пукова, Дібринова, Обелниці, Конюшок і інших. Ці комітети дають поміч виключно своїм селам.

Комітет Рогатинщини існує в нас довший час. Досі вислав він поважну суму грошей на підмогу рогатинській ґімназії і на купно площі під будову Народнього Дому в Рогатині. Теперішня діяльність комітету звернена на те, щоби прийти з поміччю повітови в будові дому, або в заложенню позичкової каси (банку). На поміч Рогатинщині комітет влаштовує на „Декорейшен Дей" пікнік на Норт Гудман. Думаю, що як громадяни прочитають оголошення про пікнік Рогатинщини в „Свободі", то прийдуть громадно поперти добру справу.

Рогатинець.

Француський аристократ, засуджений підчас революції на смерть, ішов на ґільйотину і зашпотався на східцях.

— То поганий знак — сказав до провожаючих його — старинний Римлянин обернувся би й не пішов би туди!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З НАШОЇ ЛЕМКІВЩИНИ.

Гром. Урбан з Водервліт, Н. Й., одержав від одного українського священика з Лемківщини лист, з якого подаємо ось що:

Українці у східній Галичині, на Волині, Поліссю і за границею розвинули діяльність, що освідомлює на полі просвітнім і економічнім — а та решта „русскої" інтелігенції, яка на Лемківщині можна почислити на пальцях, пішла при виборах на польську лісту — здобула всього 2 послів і від того часу йде завжди проти інтересу українського селянина, ремісника — іншими словами: киринить або ріє проти Українців, а підхліблюється польському урядови, щоб дістати посаду, підмогу і таке інше. Не роблять народньої роботи ані руської ані української — а свою власну. Вже і Лемки зміркували це і відвертаються від них поволі.

Дійшло до того що польська поліція закладає читальню Качковського, а читальні Просвіти замикають, як у Пантній, Гладишові, Мацині, в Кривій. І з тої причини ми не маємо ні читальні „Просвіти" хоч усі розуміщі дуже радо вписалисьб до читальні „Просвіти".

По всіх лемківських селах є вчителями Поляки з корінної Польщі, які слова по українськи не скажуть до дітей і вся наука ведеться польською мовою. Діти забувають своє письмо, свою букву. А тепер іще хотять церкву опанувати польським духом при помочі новоіменованого апостольського адміністратора Масцюха.

В цім році, 1935, мають відбутися нові вибори до сойму, і то відповідно до нової виборчої ординації. Щоб надати Польщі марку національної держави, тиснуть і придавлюють усякі змагання Українців, навіть української школи, навіть українських курсів рільничих, господарських, панчошничих. У Пантній закрили курс трикотарський і вчителька курсу змушена була перед часом виїхати з села.

От такі наші гаразди.

Гостина.

— А, нарешті я застав вашу паню дома!

— Ні, пане бароне, це папуга так кричить у кімнаті...

МАТИ.

Щоб ви, дітоньки, це знали,
Хто мати рідненька,
То покажу вам образець
Материого серденька:

Батько, мати, син тай доня,
Ще й мала дитина —
З пятьох душ складалась
Ця вкраїнська родина.

Те найменше захворіло.
Страшний біль змагаєсь,
В домі смуток, а матуся
Слізми заливаєсь.

Ночі не спить, тільки глядить
На дитину свою.
Серце, жалем наповнене,
Стискаєсь із болю.

Та дитині щораз гірше,
Лік не помагає;
Бідна мати в болю серця
Що хвилі вмліває.

Нараз двері відчинились,
Жінка в хату входить,
Чорно вбрана, до дитини
Сміливо підходить.

Мати зараз догадалась,
Кого в домі має...
Бере дитя тай до лона
Тулить, пригортає.

„Ти борониш мені взяти
Дитину маленьку?
То я старше котресь візьму,
Або дітям неньку!

„Тільки знай, що не вернешся,
Бо ніяк вертатись.
Кажи слово, лише скоро:
Кого маю брати?"

„Коли така воля Божа,
Щож маю казати?
Бери мене, зістав діти,
Я їх рідна мати".

Іще сонце не сходило,
Дитина не спала.
„Мені лекше, матусенько"...
Матуся — заспала...

Йосиф Буката.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 27. березня 1935 р. помер **Дмитро Вусатий**, член товариства „Любов", від. 143 У. Н. Союза в Грейт Медовз, Н. Дж.

Покійний перебрався з родиною до Нюарку і там замешкав. Помер по недовгій недузі. Походив родом з містечка Радехова, повіт Радехів, Галичина. Прожив 54 роки. До У. Н. Союза вступив у 1926 р. Був добрим Союзовцем, займав уряд предсідника відділу 4 роки. Старався про розвій товариства і Союза і приєднав чимало членів до У. Н. Союза. Похорон відбувся дня 30. березня.

Покійний оставив жінку Анастасію і шестеро дорослих дітей.

В. Й. П.
Павло Ландяк, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 14. травня, в год. 7:30 ввечір, у новім льокалі Н. Дому Укр. Амер. Горожан, 386 Johnston Ave. Просимо усіх прийти на час, бо є багато справ до полагодження. Довгуючі члени хай вирівнають свої вкладки, а ті члени, котрі ще до цеї пори не змінили своїх старих грамот на нові роди обезпечення, нехай це вже зроблять на цих зборах для свого власного добра. Пригадуємо також, що заповіджена знимка фотографічна буде цеї неділі, 12. травня, точно в год. 2-гій пополудні, коло будинку У. Н. Союза. Прийдіть усі з родиною. — В. Кушнір, рек. секр.

ВІДОЗВА
ДО ЗЕМЛЯКІВ ЗІ СЕЛА ДРОЗДОВИЧ, ГАЛИЧИНА.

Ми, Українці з села Дроздовичі, звертаємося отсею дорогою до Вас, Земляки, які жиєте далеко від нас на чужині, й просимо жертв на будову Українського Народнього Дому, який хочемо поставити в свойому селі. Площу вже маємо, але бракує фондів на саму будову. Думаємо, що Ви, наші Дорогі Земляки, не відмовитесь від того, щоб причинитися до будови.

Інші околичні села вже мають свої власні доми, які є їх прикрасою та ознакою культури. Тільки ми ще не маємо чим представитись.

Колись наше село було перше. Нині все пішло вперед, а ми через те, що не маємо власного дому, мусимо терпіти неодну наругу. А знаємо, що тільки „в своїй хаті своя правда і сила і воля".

Віримо, що зійдетесь, Дорогі наші Земляки, та обговорите це й скинете по пару центів і тим поможете нам і дасьте доказ свідомости й єдности. Та хоч ми далеко одні від одних, то думки наші мусять бути одні.

За всякі жертви згори складаємо щиру подяку.

Рівночасно здоровимо всіх, у кого б'ється українське серце та в чиїх жилах плине козацька кров.

Жертви просимо слати на адресу: Читальня „Просвіти" в Дроздовичах, почта Міжинець, повіт Перемишль.

Підписав: **Комітет.**

У КАРПАТАХ Я РОДИЛАСЬ

У Карпатах я родилась,
Між Бойками зросла я,
Днів дитячих ясних, щасних
Колисочка це моя.

Хоч соловій, жайворонок
В горах мені не співав,
Зате вітер з полонини
До сну мене колисав.

Ліси старі смерекові
И темні гаї з ялин
Казку мені шепотіли
Із нашої давнини.

Чула я там в днях слотливих
Як Опір гнівно ревів,
А в погідних — мурмотіння
Кучерявих потічків.

И легіні там на сопілках
Ріжні пісні виграють,
А ті пісні й рідне слово
В твою душу все падуть.
И навчилась там все, що рідне,
Любити душа моя,
И любов тоту на чужину
Із собою взяла я.

Анастасія Рибакова.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Я. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє, що збори відбудуться у вівторок, 14-го травня, в годині 7-мій ввечір, в гали парохіяльній, 303 Гудсон Еве., Будуть важні справи до полагодження, тому кождий член повинен явитися на ці збори. Членів, котрі мають нових кандидатів, просимо привести на збори. Довгуючі члени мають вирівнати свою належитість. — Мих. Микитинський, предс. Мих. Антонів, секр.

УКРАЇНСЬКА МАМО, БУДЬ БЛАГОСЛОВЕННА!

Українська Мамо, світом Ти забута,
У чужій неволі в кайдани закута,
Долею рабині Ти упокорена
И стрілою зневаги в серденько зранена,
Скрань твою таврує невільнича тінь,
Українська Мамо, символ Ти терпінь.

Українська Мамо, страднице віків,
Родила Ти й родиш покірних рабів:
Для Неронів лютих живу данину,
Щоб мали гарматнє мясо на війну
И ряди з них творили, як дубовий ліс,
Для куль скорострілів кріваний покіс.

Українська Мамо, скорбна Твоя грудь,
Символом терпіння більше Ти не будь,
А під серцем грій Ти лона свого плід
И не роди вже більше рабів на цей світ,
А борців змагання влий у їхню кров,
Щоб орлами рвались до життя обнов.

Українська Мамо, світом понижена,
Для свого народу Ти благословенна:
Бо з дитяти Твого в двацятім столітю
Вашингтон вкраїнський стане перед
[світом

И доки пятьдесятий рік стукне у край,
Український створить він "Fourth of
[July"

Анастасія Рибакова.

ДЛЯ МАМУСІ

Ми тебе, мамусю, всі щиро кохаєм,
Много літ прожити щасливо бажаєм.
Ти від немовляток над нами чувала,
Грудьми нас кормила, ночі не доспала.
Нераз ти й на хвильку не могла присісти,
Бо ми всі кричали: давай, мамцю, їсти!
А ти все ласкаво до нас усміхалась,
Сама недоїла, нас нагодувала.
За те тобі, мамцю, подяку складаєм
Та з глибини серця всі щиро кохаєм.

Михайлина Сарабун.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
На Народній Дім у Розношинцях.

З нагоди пять-літнього існування в Ню Йорку Комітету Допомоги Будові У. Н. Дому в селі Розношинцях, пов. Збараж, влаштовано дня 9-го березня в У. Р. Домі святочну вечерю, на яку прибуло поважне число громадян і підчас якої жертвували:

А. Андрусишин $6; по $5: Г. Агрес, Д. Дячун, І. Ковалишин, І. Гонта, Д. Кольба; по $3: І. Агрес, А. Дячун (Дорик), О. Кондрацький, Е. Захарчук, И. Кошик $2; В. Бойко $1.50; по $1: Л. Шуст, П. Дячун, В. Сарафинюк, К. Гарматюк, Т. Кольба, Т. Соколовський, І. Турчин, П. Славута, О. Фесолович, В. Терлюк, О. Катеринюк, П. Томісяк, І. Томісяк, П. Петрів, І. Потурний, І. Луцір; по 50 ц.: І. Соколовський, О. Кольба, В. Батюк, В. Янкович, І. Драган.

Решта дрібними. Разом зібрано $66. Зібрану суму переслано до краю через Обєднання.

Комітет складає щиру подяку всім жертвовавцям.

Село Розношинці невелике, бо має всього понад сто господарів, але життя й українська свідомість там розвинені, а це видно вже по тім, що в селі є: тов. „Просвіта", Кооператива, Союз Українок, Мало-Союз та „Товариство Тверезости". Як бачимо, то в нашому селі так дуже потрібний ще й Український Народний Дім.

Дім уже вибудуваний. Є одноповерховий. Тільки в теперішню кризу затяжко викінчити середину нашої хати.

Оцінюючи працю наших братів у рідній селі, ми тут на еміґрації стараємося і докладаємо усіх зусиль, щоб їм допомогти в тім великім ділі.

Загальний звіт з пятьлітнього існування Комітету в Ню Йорку:

Жертвували на прислану з краю посвідку такі громадяни: по $25: Д. Дячун, І. Агрес, Г. Агрес; по $5: О. Кондрацький, А. Андрусишин, І. Ковалишин, М. Дячун, А. Дячун (Дорик), П. Славута, П. Судик, П. Мудрик, М. Гоменюк; по $3: І. Ковалишин, М. Агрес, Т. Яремчук; по $2: Л. Шуст, К. Гарматюк, Я. Наумович, О. Федусь; по $1: В. Мазуренок, И. Кошик, І. Бігун, М. Модний, В. Терлюк, Я. Кравчук, К. Дідич, Н. Гриневич, П. Ухацький, В. Сарафинюк, А. Ковалишин, Ю. Яренчук, Г. Крикливий, П. Гарматюк, М. Кус; по 50 ц.: Л. Т., К. Сарафинюк, Т. Волш, И. Генен, Г. Чорний, І. Моран. — Дрібними жертвами $2.70.

Комітет за пятьлітнього існування зібрав з імпрез та добровільних жертв $473.13.

До краю вислано через Обєднання $266, через агенцію С. Ковбаснюка $150.

Дрібні розходи Комітету $17.81. — Остається в касі Комітету $39.32.

Рівночасно Комітет взиває односельчан у Злучених Державах і в Канаді до дальшого несення помочі рідному селу.

Зібрані гроші можна слати просто до села, або до Комітету в Ню Йорку. По ближчі інформації просимо писати на адресу: Дмитро Дячун, 261 So. 9 St., Brooklyn, N. Y.

За Комітет:

Іван Агрес, голова; **Григорій Агрес**, касієр. Контрольори: **Олекса Кондрацький, Андрух Андрусишин, Анна Дячун (Дорик), Анастасія Ковалишин.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (22)

Ормен поблід, як Пет О'Ґрейді остеріг його, що дикуни можуть підпалити траву. Він про це не подумав. Він бачив, що такий огонь знищив би цілу виправу. „Вложіть побитих і ранених до найближчих возів і починайте їхати!" — Ормен закомандував. „Оглянемо все пізніще!"

Члени виправи почулися краще, як вози завернулись назад у густий ліс, де їм принаймні не грозила небезпека пожару. Як узброєні сторожі стерегли валку перед новим нападом, О'Ґрейді зі списом людей у руках обходив один віз за одним, щоби переконатися, хто був убитий, а хто ранений.

На возах лежали тіла Нойса, Бейна, сімох інших Американців і трох Арабів. У цей спосіб Басути вибили вже четвертину членів виправи. О'Ґрейді, поглянувши на спис людей, нагло почав кричати: „Обровський! Обровський! Чи бачив хто Обровського?"

„Я бачив його", сказав Ґордон З. Маркус. „Я памятаю тепер. Як чорні чорти вихопилися з лівого боку, він вискочив на другий бік воза й побіг у високу траву!" Ормен вибрався на зад каравани. „Ви не можете йти туди самі", сказав Бил Вест. „Я піду з вами".